

INFORMACE ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ č. 12/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Anschluss [Přístup ke vzdělání] / Karl-Heinz Reith -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 75, č. 9 (2019), s. 15.

V Německu stále vzrůstá počet maturantů, zvyšuje se podíl studentů zapsaných na vysoké školy, je stále více akademiků. Autor článku se ohlíží i do nedávné minulosti: expanze vzdělanosti a s ní související honba za přijetím na gymnázia a vysoké školy začíná v NSR na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20. století. Ačkoliv počátkem osmdesátých let se vláda snažila tento vzdělanostní boom zastavit, rodiče nadále volili pro své děti gymnaziální a vysokoškolské vzdělání a v některých spolkových zemích se nárůst přijatých na gymnázia a vysoké školy ještě zvýšil. Rodiče se i v současné době snaží doslova vynutit si pro své děti co nejprestižnější vzdělání, ačkoliv především konzervativní politici varují před ne příliš příznivými vyhlídkami na jejich pracovní uplatnění.

přístupnost vzdělání ; maturita ; student ; vysoká škola ; akademická hodnota ; přijetí do školy ; přijetí na vysokou školu ; historické hledisko ; vládní politika ; školská politika ; rodičovská role ; rodiče ; vysokoškolské studium ; prestiž ; konzervatismus ; politika ; pracovní zařazení ; SRN ; 60. léta 20. století - 2019

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474937>

2.

„Betwixt and Between” : Leisure-time Teachers and the Construction of Professional Identities [„Betwixt and Between” : učitelé volného času a budování profesních identit] / Helena Ackesjö, Per Lindqvist, Ulla Karin Nordänger -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scandinavian journal of educational research -- ISSN 0031-3831 -- Roč. 63, č. 6 (October) (2019), s. 884-898.

V roce 2014 poprvé ukončila svá studia na švédské univerzitě nově vytvořená skupina učitelů. Kromě kvalifikace pedagogů volného času zahrnovalo jejich studium výuku praktických a estetických předmětů v povinné základní škole.

Skupina těchto učitelů tedy musí zvládnout tzv. duální profesní identitu a udržovat rovnováhu mezi sociálně orientovanými středisky volného času a školou orientovanou na cíle a výsledky. Článek popisuje jejich první dva roky po ukončení studia, kdy se snaží vyvážit profesní identitu a orientaci ve školním i mimoškolním prostředí, ale také jejich názory a představy před absolutoriem i po něm. Doplněno grafy.

vysoká škola ; vysoká škola pedagogická ; student učitelství ; výuka ; obsah výuky ; základní škola ; činnosti mimo vyučování ; mimoškolní výchova ; duální systém ; profesní příprava ; profesní aspirace ; absolvent vysoké školy ; názor ; pedagog volného času ; Švédsko ; profesní uplatnění ; 2014

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475948>

3.

Common features of expertise in working life : implications for higher education [Společné rysy odborných znalostí v pracovním životě : důsledky pro vysokoškolské vzdělávání] / Pirkko Siklander, Niina Impiö -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 43, č. 9-10 (November-December) (2019), s. 1239-1254.

Článek řeší otázku, co znamená být dnes odborníkem v pracovním životě. Univerzity jsou často obviňovány z opomíjení základní myšlenky, že vysokoškolské vzdělávání by mělo být relevantní pro pracovní život, a výzkum na téma odborných znalostí na pracovišti chybí. K této otázce se vyjádřilo 13 odborníků z různých oborů a získaná data byla analyzována. Výzkumné otázky zněly: Jak odborníci definují odbornost? Jaké problémy přetrvávají v jejich práci? Jak se získává pracovní odbornost? Z výsledků vyplynulo, že odbornost vzniká na základě sociální a interaktivní spolupráce, odborníci vyvíjejí nová řešení, ve své práci se neustále učí spontánním řešením problémů. Tato zjištění naznačují, že k přípravě studentů na odborníky by mělo být zajištěno záměrné učení a řešení problémů ve spolupráci.

vysokoškolské studium ; vysokoškolské vzdělání ; student ; studentská vědecká a odborná činnost ; odborný výcvik ; kvalifikační úroveň ; pracovní zařazení ; pracovní zkušenost ; odborné vzdělání ; spolupráce ; řešení úloh ; profesní příprava ; odborník

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475673>

4.

Developing pre-service teachers' professional vision with video

interventions : a divergent replication [Rozvoj profesní vize studentů učitelství skrze videointervenci : rozdílná replikace] / Adrian Simpson, Nad'a Vondrová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 45, č. 5 (December) (2019), s. 567-584.

Většina výzkumů zaměřených na profesní dovednosti učitele se zabývá rozvojem studenta učitelství na základě videí natočených při pedagogické praxi. Videá napovídají, že jejich zájem se stále více přesouvá na specifika výuky a na učivo místo na evaluaci. Předložená studie zkoumala, zda existuje viditelný rozdíl mezi sledováním svého vlastního nebo obecného videa a zda existují rozdíly mezi jednotlivými vyučovacími předměty. Ukázalo se, že mezi videi studenta a obecnými videi nejsou rozdíly a mezi videi jednotlivých předmětů jen velmi malé. Autoři článku komentují tyto výsledky a diskutují o roli videa v profesní přípravě budoucích učitelů.

student učitelství ; pedagogická praxe ; video ; videozáznam ; výuka ; vyučovací předmět ; hodnocení ; komparace ; rozvoj ; profesní příprava ; výzkum ; Česko ; rozdíl

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475965>

5.

A documentary analysis of the support services offered to adult learners

with dyslexia in higher education [Dokumentární analýza podpůrných služeb nabízených dospělým studentům s dyslexií ve vysokoškolském vzdělávání] / Sharon Dobson -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 43, č. 9-10 (November-December) (2019), s. 1181-1195.

Národní studentský průzkum (NSS – The National Student Survey) se snaží měřit spokojenost studentů se studijními programy a úrovní vzdělávání. Předložená dokumentární analýza vyhodnocuje aktuálně veřejně dostupné informace, které prezentují podpůrné služby dostupné pro studenty s dyslexií.

Průzkum se zaměřuje na vzorek vysokých škol v Anglii. Zjištění naznačují, že existují značné rozdíly v typech podpory nabízené napříč institucemi. Nejčastěji používaným modelem je model další podpory učení (ALS – additional learning support), kde je podpora poskytována mimo běžnou dobu výuky. Odborné mentorování předmětů pro studenty s dyslexií je velmi prospěšné, ale tyto výhody pro studenty nabízí méně než polovina dotázaných vysokoškolských institucí. Existuje určitá úroveň podpory, která splňuje požadavky zákona o rovnosti možností ve vzdělávání z roku 2010, to však nutně neznamená, že jsou studenti s dyslexií podporováni tím nejefektivnějším způsobem.

vysoká škola ; student ; porucha učení ; obtíže při čtení ; dyslexie ; výuka ; mentoring ; pedagogická podpora ; školská politika ; školská legislativa ; zákon ; rovnost možností ; přístupnost vzdělání ; Anglie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475669>

6.

Die Fremden [Cizinci] / Angela Lindner -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 75, č. 10 (2019), s. 20-25.

Společně s pádem Berlínské zdi skončilo období, kdy byly dva německé vědecké a vysokoškolské systémy rozděleny. Článek srovnává stav, ve kterém se nacházela jak západoněmecká, tak východoněmecká věda a vysoké školství na počátku devadesátých let 20. století. Dále sleduje proces jejich sbližování včetně prováděných reforem a strukturálních změn v průběhu posledních třiceti let. Analyzuje současný stav i nové strategie vědy, výzkumu a vzdělávací politiky v NSR.

věda ; vysoké školství ; systém výchovy a vzdělávání ; reforma ; výzkum ; školská politika ; historické hledisko ; SRN ; Berlínská zeď ; strukturální změna ; strategie ; 1989-2019

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475523>

7.

In der Mathematik Ordnung schaffen : Ordnen im Kontext des

Mathematikunterrichts [Uspořádání v matematice : systematizace v kontextu

výuky matematiky] / Sebastian Schorcht -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschulunterricht Mathematik -- ISSN 1865-4983 -- Roč. 66, č. 4 (November) (2019), s. 4-7.

Úvodní článek k tematickému číslu časopisu, které se věnuje uspořádání v matematice a možnostem, jak s ním seznamovat žáky prvního stupně základních škol. Autor článku vychází od sumerských matematických zápisů na hliněných destičkách přes staroegyptské matematické papyry, matematické uspořádání navržené Pythagorem a dále pak matematický systém Fermata a Descarta k dnešnímu pojetí výuky matematiky. Dovednost uspořádání ovlivňuje schopnost získávat a třídit nové poznatky a má vliv i na jazykový projev.

matematika ; historické hledisko ; koncepce ; vyučovací předmět ; výuka ; znalost ; poznávací schopnost ; jazyková dovednost ; základní škola ; první stupeň ; žák ; dovednost ; Fermat, Pierre de, ; Descartes, René, ; Pythagoras ze Samu ; Fermat, Pierre de, ; starověký Egypt ; uspořádání ; Sumerové ; papyrologie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475411>

8.

In search of the feeling of 'belonging' in higher education : undergraduate students transition into higher education [Hledání pocitu sounáležitosti ve vysokoškolském vzdělávání : přechod studentů na vysokou školu] / Catherine Meehan, Kristy Howells -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 43, č. 9-10 (November-December) (2019), s. 1376-1390.

Na základě předchozích studií bylo zjištěno, že studenti přicházející na univerzitu v prvních měsících nejvíce oceňují hodnoty bytí, sounáležitosti a stávání se, následně jim záleží na akademickém sboru, se kterým pracují, a povaze jejich studia. Předložená studie poskytuje další získané kvalitativní údaje. Do studie bylo zařazeno 530 studentů z pěti kohort za pětileté období. V rámci nástroje pro hodnocení zkušeností studentů byly kladeny výzkumné otázky: 1) Co si představují pod termínem sounáležitost. 2) Co jim pomáhá cítit se sounáležitě. 3) Kde jsou hranice sounáležitosti. 4) Jak pohlížíjí na pocit sounáležitosti s akademickým sborem a jak hodnotí své rané zkušenosti s přechodem na vysokou školu. Podrobné odpovědi v tabulkách a ilustracích.

vysoká škola ; univerzita ; student ; přechod ze střední na vysokou školu ; studentský život ; školní společenství ; vyučující personál ; vztah učitel-student ; postoj studenta ; psychologie chování ; sounáležitost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475675>

9.

Ins Ausland von zu Hause aus [Do ciziny z domova] / Tanja Reiffenrath -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 75, č. 10 (2019), s. 38-41.

Článek se věnuje otázce, jak se mohou studenti, kteří z jakéhokoliv důvodu nemohou strávit část svého vysokoškolského studia v zahraničí, zdokonalovat ve znalosti cizích jazyků, získávat internacionální zkušenosti a rozvíjet transkulturální kompetence na domácí univerzitě. Jedním z účinných prostředků, jak toho docílit, jsou propojené počítačové sítě domácí a zahraničních univerzit. Studenti se tak mají možnost účastnit společné práce v širokém kontextu, jako jsou např. odborné a tematické prezentace či příprava společných publikací.

student ; vysoká škola ; univerzita ; zahraniční studium ; znalost ; cizí jazyk ; internacionalismus ; zkušenost ; způsobilost ; počítačová síť ; mezinárodní vzdělávání ; mezinárodní spolupráce ; prezentace ; publikace ; transkulturální kompetence

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475529>

10.

Lieber Café als Hörsaal [Raději kavárna než přednáškový sál] / Anja Schreiber -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 75, č. 9 (2019), s. 52-53.

Autorka článku se na základě rozhovorů s odborníky v oblasti vzdělávání, dále s psychologem a vysokoškolským učitelem-lingvistou snaží dobrat vysvětlení toho, proč studenti nechodí na přednášky, ačkoliv semináře navštěvují. Dochází k závěru, že někdy je na vině osobnost a přístup přednášejícího, mnohem častěji však studenty neosloví používané vyučovací metody. Je důležité, aby student věděl, že výklad přednášejícího má význam pro jeho další studium či pozdější

zaměstnání. Nejenom na seminářích, ale i v průběhu přednášek by měl učitel dostávat od studentů zpětnou vazbu.

vysoká škola ; přednáška ; seminář ; interview ; vzdělávání ; vysokoškolské vzdělání ; psycholog ; vysokoškolský pedagog ; osobnost ; student ; výklad ; vyučovací metoda ; vysokoškolské studium ; zaměstnání ; zpětná vazba

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475358>

11.

Special Education Teacher Attrition and Retention : A Review of the Literature [Vyčerpání a retence učitele speciální pedagogiky : přehled literatury] / Bonnie Billingsley, Elizabeth Bettini -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 89, č. 5 (October) (2019), s. 697-744.

Výsledek analýzy třiceti studií od roku 2002 do roku 2017, které se zabývaly faktory spojenými s vyčerpáním a zároveň udržením speciálních pedagogů ve školství, a to včetně přípravy a kvalifikace učitelů, charakteristik škol, pracovních podmínek a demografických faktorů. Většina studií se zabývala pracovními podmínkami (administrativa, kolegiální podpora, platové podmínky) speciálních pedagogů, kteří odešli ze svých pozic ve speciálním školství, přešli na jiné pozice nebo přešli do všeobecného školství, případně naznačili, že mají v úmyslu odejít. Uvedený přehled literatury identifikuje silné i slabé stránky studií, navrhuje priority budoucího výzkumu a nastiňuje konkrétní důsledky pro tvůrce školských politik.

speciální pedagog ; pracovní podmínky učitelů ; zaměstnanecké prostředí ; psychická zátěž ; profesní dráha ; kvalifikace ; profesní příprava ; speciální školství ; školská politika ; výpověď ; pracovní místo ; udržení ; 2002-2017

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475410>

12.

Strategies to cope with emotionally challenging situations in teacher education [Strategie, jak čelit emocionálním výzvám ve vzdělávání učitelů] / Henrik Lindqvist -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 45, č. 5 (December) (2019), s. 540-552.

Učit se vyučovat je emocionální úsilí, které přináší emocionální výzvy všem studentům učitelství. Cílem předložené studie bylo prozkoumat strategie, pomocí kterých studenti učitelství emocionálním výzvám čelí (coping). Výsledky ukázaly na skutečnost, že čelit emocionálně vypjatým situacím je hlavním zájmem studentů, protože tyto situace jsou typické pro rozdíl mezi idealistickou koncepcí učitelství a zkušeností s realitou školní třídy. Studenti chtějí mít situaci ve třídě pod kontrolou, ale zjišťují, že je to vyčerpávající úsilí. Najevy vyšly tři základní strategie copingu: podpora změny, kolektivní sdílení a redukce odpovědnosti.

student učitelství ; učení ; emoce ; třída ; výzkum ; Švédsko ; výchovná situace ; coping ; strategie řešení ; strategie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475947>

13.

Student independence in undergraduate projects : different understandings in different academic contexts [Nezávislost studentů ve vysokoškolských projektech : různá chápání v různých akademických kontextech] / Jenny Magnusson, Maria Zackariasson -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 43, č. 9-10 (November-December) (2019), s. 1404-1419.

Nezávislost je koncept vědeckého zájmu ve vztahu k vysokoškolskému vzdělávání, zejména pokud jde o vysokoškolské projekty. Nezávislost je však zároveň charakterizována určitou koncepční dvojznačností, a proto bývá chápána odlišně v různých akademických kontextech. Na základě dosavadního výzkumu v této oblasti vzniká potřeba dalších studií o tom, jak supervizoři vysokoškolských projektů zvládají tuto koncepční dvojznačnost. Cílem předloženého článku je prozkoumat, jak školitelé ze dvou různých vzdělávacích programů, vzdělávání učitelů a žurnalistiky, ve dvou různých zemích, Švédsku a Rusku, chápou pojem nezávislosti v rámci vysokoškolského vzdělávání v

souvislosti s dohledem nad vysokoškolskými projekty. Analýza je založena na 12 rozhovorech zaměřených na supervizory na různých univerzitách v těchto dvou zemích.

vysoká škola ; univerzita ; student ; školská politika ; akademická svoboda ; projekt ; kontrola výkonu ; nezávislost ; student učitelství ; žurnalistika ; koncepce ; Švédsko ; Rusko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475678>

14.

Termix : ein Spiel zum Ordnen von Termen [Termix : hra pro systematizaci termínů] / Sebastian Schorcht, Sabine Wiebracht -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschohunterricht Mathematik -- ISSN 1865-4983 -- Roč. 66, č. 4 (November) (2019), s. 40-45.

Článek vysvětluje, jak pomocí hry usnadnit přechod od aritmetického k algebraickému myšlení u žáků prvního stupně základních škol (ve 2.-5. ročníku). Představuje kartičky hry Termix s matematickými termíny a symboly. Žáci rozvíjí své dovednosti v oblastech, jako je argumentace, komunikace a počítání a operace. Seznamují se s matematickými pojmy rovnost a nerovnost. Žáci jsou touto cestou připravováni na přechod k matematice vyučované na druhém vzdělávacím stupni.

matematika ; hra ; systémový přístup ; vyučovací předmět ; myšlení ; aritmetika ; algebra ; symbol ; terminologie ; základní škola ; první stupeň ; žák ; dovednost ; argumentace ; komunikace ; počítání ; pojem ; přechod z prvního na druhý stupeň základní školy ; ročník 2-5

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475406>

15.

Values and Needs of Children With and Without Special Educational Needs in Early School Years : a Study of Young Children's Views on What Matters to Them [Hodnoty a potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a bez nich v raných školních letech : studie názorů malých dětí na to,

co je pro ně důležité] / Johanna Lundqvist, Mara Westling Allodi, Eva Siljehag
-- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scandinavian journal of educational research -- ISSN 0031-3831 -- Roč. 63,
č. 6 (October) (2019), s. 951-967.

Pedagogičtí pracovníci by měli mít pochopení pro to, jak děti prožívají svůj pobyt ve vzdělávacím prostředí. Naslouchání dětem by usnadnilo zlepšování školního prostředí a přispělo k dobrému pocitu dětí v něm. Předložená studie zachycuje názory 56 dětí ve věku od 5 do 7 let (poslední rok předškolního a první rok školního vzdělávání) ve Švédsku; 29 z nich byli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Názory dětí byly shromažďovány od roku 2012 do roku 2015 prostřednictvím kreseb a rozhovorů a zpracovány pomocí tematické analýzy. Popsáno je devět témat, která odrážejí záležitosti důležité pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami i bez nich. Zjištěná témata jsou diskutována a propojena s předchozím výzkumem.

žák ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; přechod z mateřské na základní školu ; prostředí ; školní prostředí ; klima školy ; pedagog ; postoj žáka ; postoj učitele ; speciální vzdělávací potřeby ; názor ; motivace ; hodnota ; subjektivní pohoda ; výtvarný projev ; Švédsko ; 2012-2015

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475884>